

Sygn. akt I PK 292/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa H. K. , J. Z., M. P. przeciwko P. SA Oddział w Ł. o
ustalenie istnienia stosunku pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi
z dnia 10 czerwca 2014 r., sygn. akt VII Pa 134/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik pozwanej wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 10 czerwca 2014 r., zaskarżając go w całości.

Zarzucono naruszenie prawa materialnego: 1/ art. 189 k.p.c.; 2/ art. 18 § 1 k.p., art. 9 § 3 i 4 k.p. w zw. z § 4 ust. 1 porozumienia z 28 listopada 2011 r. podpisanego przez pozwaną, działające u niej organizacje związkowe oraz M. sp. z o.o. w B. w zw. z § 1 pkt 3 tego porozumienia w zw. z art. 8 ust. 1 pkt 3 porozumienia w sprawie gwarancji dla pracowników Operatora Systemu Dystrybucji z 29 czerwca 2007 r. przez błędną wykładnię w kontekście art. 23¹ k.p. i uznanie postanowień układów zbiorowych pracy za bardziej korzystane niż w art. 23¹ k.p.; 3/ art. 23¹ k.p. w zw. z art. 18 § 1 k.p., art. 9 § 3 i 4 k.p. w zw. z § 4 ust. 1 ww. porozumienia z 28 listopada 2011 r. w zw. z § 1 pkt 3 tego porozumienia w zw. z art. 8 ust. 1 pkt 3 porozumienia w sprawie gwarancji dla pracowników Operatora

Systemu Dystrybucji z 29 czerwca 2007 r. przez błędną wykładnię art. 23¹ k.p. i przyjęcie, że ustawodawca regulując kwestię transferu zakładu pracy lub jego części i implementując regulacje wspólnotowe w art. 23¹ k.p. nie zapewnił najkorzystniejszych warunków dla pracowników i są możliwe odstępstwa od tych regulacji; 4/ art. 8 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 2 porozumienia w sprawie gwarancji dla pracowników Operatora Systemu Dystrybucji z 29 czerwca 2007 r. w zw. z art. 9 § 3 i 4 k.p. przez błędną wykładnię i niedostrzeżenie, że art. 8 ust. 1 pkt 3 tego porozumienia pozostaje w sprzeczności z celem zawartego porozumienia i zakresem jego obowiązywania zawartym w art. 2 porozumienia, a także art. 23¹ k.p. i samym porozumieniem.

Zdaniem skarżącej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniały potrzeba dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz oczywista zasadność skargi.

Skarżąca wyjaśniała, że mimo wydania w tej sprawie wyroku kasacyjnego w następstwie poprzednio wniesionej skargi kasacyjnej (wyrok SN z 13 listopada 2013 r., I PK 107/13, OSNP 2015 nr 1, poz. 5), nadal aktualna pozostaje potrzeba dokonania wykładni przepisów, a dokładniej wyznaczenie wzorca postępowania przy ocenie relacji aktów wewnętrznych w zakładzie pracy do przepisów kodeksu pracy, a w szczególności przepisów bezwzględnie obowiązujących. Jednocześnie stwierdziła, że „[...] nie jest jasne, czy oceny należy dokonywać poprzez analizę postanowień z regulacjami kodeksowymi, czy można również oceniać wzajemną relację postanowień porozumienia”.

Skarga kasacyjna ma być oczywiście uzasadniona, ponieważ na skutek poprzedniego wyroku Sądu Najwyższego z 13 listopada 2013 r., I PK 107/13, uzupełniono postępowanie dowodowe o dopuszczenie dowodu z dokumentu w postaci porozumienia w sprawie gwarancji dla pracowników Operatora Systemu Dystrybucji z 29 czerwca 2007 r., jednak Sąd Okręgowy, zdaniem skarżącej, nie dokonał jego właściwej oceny i wyciągnął błędne wnioski z uzasadnienia Sądu Najwyższego, że każde specyficzne źródło prawa pracy, które nadaje pracownikom korzystniejsze uprawnienia jest wiążące i może modyfikować przepisy bezwzględnie obowiązujące. Ponadto, zdaniem skarżącej, Sąd Okręgowy nie

dokonał poprawnej wykładni językowej i relacji wewnętrznych postanowień porozumienia.

Uzasadniając przyjęcie skargi do rozpoznania, skarżąca sformułowała pytanie, czy regulacje art. 9 § 3 i 4 k.p. mogą mieć zastosowanie do oceny wewnętrznych postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień, regulaminów, statutów itp. oraz, czy jeżeli postanowienia te są sprzeczne same z sobą, to czy wówczas mimo woli modyfikacji przepisów k.p., należy mimo wszystko stosować przepisy k.p. W uzasadnieniu wniosku zarzucono, ponadto, że z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika jak przebiegało wnioskowanie odnośnie „korzystniejszego” charakteru postanowień porozumień łączących strony, a mianowicie czy ocena została dokonana w zestawieniu z przepisami k.p., czy została dokonana analiza pozostałych postanowień porozumienia z 29 czerwca 2007 r. i jaka jest ich wzajemna relacja.

Pełnomocnik powodów M. P. i J. Z. złożył pismo procesowe zatytułowane „odpowiedź powodów na skargę kasacyjną pozwanego” z wnioskiem o zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pismo to nadano po upływie dwóch tygodni od doręczenia odpisów skargi kasacyjnej każdemu z ww. powodów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosnie pierwszej ze wskazanych przez skarżącą okoliczności mających uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania, w orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreślono, że powołanie się na występowanie w sprawie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości wymaga sformułowania określonych wątpliwości i wykazania, że są one poważne (postanowienia SN z: 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43; 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522, 26 kwietnia 2010 r., I PK 26/10, niepubl.). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (postanowienie SN z 16 stycznia

2006 r., I PK 230/02, OSNAPiUS - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5; postanowienie SN z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08). Ponadto, przesłanka, o której mowa w art. 398⁹ § pkt 2 k.p.c. istnieje wtedy, gdy od wyników tej wykładni zależy rozstrzygnięcie skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 10 lipca 2007 r., II UK 42/07, LEX nr 898438). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania nie spełnia tych wymogów. Po pierwsze, należy zauważyć, że w wyroku z 13 listopada 2013 r., I PK 107/13, Sąd Najwyższy przychylił się do stanowiska, że normy prawne wynikające z art. 23¹ § 1 k.p. mają charakter bezwzględnie obowiązujący, potwierdzając niedopuszczalność modyfikacji ich skutków prawnych w drodze czynności prawnej między pracownikiem i pracodawcą, nawet gdyby odstępstwa te miały być „korzystniejsze” dla pracownika. Jednocześnie podkreślił (s. 12 wyroku), że sytuacja ta wygląda inaczej w odniesieniu do porozumień zbiorowych prawa pracy (postanowień układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy – art. 9 § 1 k.p.). Wskazując (s. 12-13 wyroku), że normy prawne wynikające z art. 23¹ § 1 k.p., pomimo że mają charakter bezwzględnie obowiązujący, mogą ulec modyfikacji, ale wyłącznie na korzyść pracowników, o ile tak zdecydują partnerzy społeczni w porozumieniu zbiorowym stanowiącym źródło prawa pracy, a także, iż partnerzy społeczni mogą – pod warunkiem, że jest to dla pracowników korzystniejsze (art. 9 § 2 i 3 k.p.) – przyznać pracownikom szczególne uprawnienia na wypadek przejścia zakładu pracy, w tym uprawnienie do niewyrażenia zgody na przejście do nowego pracodawcy. Podkreślił również (s. 13 wyroku), powołując się na dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego, że z art. 9 § 2 i 3 k.p. wynika, iż wymienione w nich przepisy prawa pracy mogą wprowadzać odstępstwa od wszystkich powszechnie obowiązujących przepisów prawa pracy określających treść stosunku pracy, pod jednym warunkiem, że nie są to uregulowania mniej korzystane dla pracowników, co dotyczy również norm prawa pracy, które z punktu widzenia umowy o pracę mają charakter ściśle bezwzględnie obowiązujący. Mając na względzie powyższe stanowisko Sądu Najwyższego, skarżący nie wykazał, że w kontekście okoliczności tej sprawy art. 9 § 3 i 4 k.p. nadal budzą poważne wątpliwości, w efekcie, że jest potrzeba dokonania ich wykładni.

Odnośnie drugiej okoliczności mającej uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego powołanie się na oczywistą zasadność skargi wymaga wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez wnikania w szczegóły sprawy (por. postanowienie SN z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Spełnienie tej przesłanki możliwe jest wyłącznie przy takim naruszeniu prawa, którego stwierdzenie nie wymaga dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub prawniczej (postanowienia SN z: 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, LEX nr 898439 oraz 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, LEX nr 898318). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia tych wymogów. Po pierwsze, skarżąca nie sprecyzowała we wniosku na czym miało polegać kwalifikowane naruszenie przepisów prawa procesowego lub materialnego, ograniczając się do stwierdzenia, że Sąd Okręgowy nie dokonał właściwej oceny porozumienia z 29 czerwca 2007 r. W konsekwencji nie wykazała również kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa procesowego lub materialnego. W kontekście przywołanej wyżej wypowiedzi Sądu Najwyższego z wyroku z 13 listopada 2013 r., I PK 107/13, oraz ustalenia Sądu Okręgowego, że porozumienia z 29 czerwca 2007 r., 3 lutego 2011 r. oraz 28 listopada 2011 r. wprowadziły prawo pracowników do wyrażenia zgody na przejście do nowego pracodawcy (s. 14-15 zaskarżonego wyroku), twierdzenie skarżącej, iż z zaskarżonego wyroku nie wynika jak przebiegało wnioskowanie odnośnie „korzystniejszego” charakteru postanowień porozumień łączących strony jest nieuzasadnione. Ponadto, skarżąca nie wykazała, że w wyniku zarzuconych naruszeń zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Z uwagi na złożenie pisma procesowego zatytułowanego „odpowieź na skargę kasacyjną” po upływie ustawowego terminu do wniesienia odpowiedzi na skargę kasacyjną, pismo to nie wywołuje skutku w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym (art. 167 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.) - por. wyrok SN z 14 lutego 2012 r., II PK 139/11, LEX nr 1167468.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.